

MHAU120002782023

नियमित दिवाणी दावा क्र.-११६/२०२३

सुभाष वि. सुभाष

निशाणी ५ खाली आदेश

०१. प्रस्तुतचा अर्ज हा प्रतिवादी वा त्यांच्यातर्फे कुणीही वादमिळकत अ वरील वादींच्या कब्जास दाव्याचा अंतिम निकाल लागेपर्यंत हरकत, अडथळा करू नये. तसेच, वादमिळकत ब मधील मिळकत दाव्याचा अंतिम निकाल लागेपर्यंत त्रयस्थ इसमास हस्तांतरित करू नये असा अंतरिम मनाई हुकूम मिळण्याकरीता दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश क्रम ३९ नियम १ व २ अन्वये दाखल केला आहे.

वादीचे अर्जातील थोडक्यात कथन खालीलप्रमाणे आहे -

०२. मौजे मुखेड, ता. सोयगांव, जि. औरंगाबाद येथील गट क्र. १२१ एकुण क्षेत्रफळ ९ हेक्टर ९३ आर की ज्याच्या चतुःसिमा पुढीलप्रमाणे आहेत. पुर्वेस-प्रतिवादी क्र. १ व ७ यांची शेतजमीन, पश्चिमेस-मुखेड पाझर तलावासाठी संपादित केलेले क्षेत्र, उत्तरेस- प्रतिवादी क्र. ५ यांची जमीन, दक्षिणेस-सुभाष बोरसे यांची जमीन आहे. यापैकी ० हेक्टर १४ आर जमीन. तसेच, गट नं. १२१ एकुण क्षेत्रफळ ९ हेक्टर ९३ आर पैकी ४ हेक्टर ३२ आर की, ज्याच्या चतुःसिमा पुढीलप्रमाणे आहेत. पुर्वेस- शिव, पश्चिमेस - संपादित क्षेत्रफळ व वादीची १४ आर जमीन, उत्तरेस-संपादित क्षेत्रफळ व पांडुरंग रामभाऊ यांची जमीन, दक्षिणेस-सुभाष बोरसे व गुलाब पाटील यांची जमीन आहे. (उपरोक्त मिळकतीस संक्षिप्ततेकरीता 'वादमिळकत अ व ब' असे संबोधण्यात येईल.)

०३. वादीचे असे कथन आहे की, सर्व प्रतिवादी हे खुप श्रीमंत आहेत. ते बेकायदेशीरपणे व्याजाचा व्यवसाय करतात. त्या व्यवहारास धर म्हणुन गरजु लोकांची

शेतजमीन नाममात्र करून घेतात. वादमिळकत ब बाबत प्रतिवादींनी बेकायदेशीर व्यवहारास धर म्हणुन नाममात्र खरेदीखत करून घेतले आहे. वादीने कधीही प्रतिवादींच्या जमीनीत अतिक्रमण केलेले नाही. नियमित दिवाणी दावा क्र. १००/२०२३ प्रतिवादी क्र.२ चे क्षेत्रफळ ० हेक्टर ४० आर वादींच्या ताब्यात असल्याबाबत मान्य केले आहे. वादमिळकत अ च्या दक्षिणेकडील बांधाने पुर्व-पश्चिम असा वादींचा वडिलोपार्जित रस्ता आहे व आहे. त्या रस्त्यात प्रतिवादींनी अडथळा करु नये म्हणुन प्रस्तुत दावा दाखल केला आहे. वादमिळकत अ मध्ये विहिर खोदलेली असुन त्या विहिरीच्या पाण्याचा उपभोग घेवुन ते वादमिळकत अ मध्ये फुलांची शेती करतात. वादीने प्रतिवादींच्या नावाने करून दिलेल्या नाममात्र खरेदीखताच्या किंमत रक्कमेच्या ३ पट रक्कम देण्यास तयार आहे. त्याबाबत दि. २५.०३.२०२३ रोजी गावातील प्रतिष्ठीत लोक व वादी प्रतिवादींकडे गेले व खरेदीखत पलटवुन देण्याची विनंती केली असता प्रतिवादीने त्यास नकार दिला. सबब, प्रस्तुतचा अर्ज व दावा दाखल करणे वादीस भाग पडले.

प्रतिवादींचा लेखी जबाब -

०४. सर्व प्रतिवादी यांनी दाव्यास व अर्जास नि.क्र.-१२ अन्वये लेखी जबाब दाखल केला आहे. या लेखी जबाबाद्वारे अर्जातील सर्व कथने नाकारली आहेत. प्रतिवादींचे असे कथन आहे की, केवळ वादमिळकत हडप करण्याकरिता खोटा अर्ज व दावा दाखल केला आहे. ख-या बाबी वादीने न्यायालयापासुन लपवुन ठेवल्या आहेत. वादी स्वच्छ हाताने न्यायालयात आलेले नाहीत. प्रस्तुत दाव्यात खरेदीखत आव्हानित केलेले नाही. प्रतिवादी हे गट क्र. १२१ क्षेत्रफळ ९ हेक्टर ९३ आर पैकी ४ हेक्टर ४ आर चे मालक आहेत. पुर्वी संपुर्ण गट क्र. १२१ चे वादी हे मालक होते. गट क्र. १२१ पैकी ५ हेक्टर ४७ आर जमीन शासनाने संपादित केली आहे. दि. २५.०२.१९८२ रोजी प्रतिवादी क्र. १ ने १ हेक्टर ६२ आर जमीन वादी व नाना पाटील यांच्याकडुन नोंदणीकृत खरेदीखतान्वये खरेदी केली. तेव्हापासुन प्रतिवादी क्र. १ हा सदर मिळकतीचा मालक व कब्जेदार आहे.

०५. दि. २५.०२.१९८२ रोजीचे प्रतिवादी क्र. ५ व ६ चे वडिल तसेच प्रतिवादी क्र. ७ चे पती नामे शिवाजी पाटील यांनी गट क्र. १२१ पैकी १ हेक्टर ६२ आर जमीन वादी व नाना पाटील यांच्याकडून नोंदणीकृत खरेदीखतान्वये खरेदी केली. तेव्हापासून, शिवाजी पाटील हे सदर मिळकतीचे मालक व कब्जेदार झाले. दि. १०.०६.१९९२ रोजी प्रतिवादींच्या कुटुंबियांनी ८० आर जमीन गट क्र. १२१ मधील दोन स्वतंत्र खरेदीखतान्वये खरेदी केली. अशा प्रकारे प्रतिवादी हे गट क्र. १२१ मधील ४ हे. ४ आर मिळकतीचे मालक व कब्जेदार आहेत. या खरेदीखतान्वये महसुल अभिलेखाला नावे नोंदवण्यात आलेली आहेत.

०६. शिवाजी पाटील मयत झाल्यानंतर त्यांची पत्नी प्रतिवादी क्र. ७ व दोन मुले प्रतिवादी क्र. ५ व ६ यांची नावे त्यांच्या जमीनीला नोंदवण्यात आली. तदनंतर, प्रतिवादी क्र. १ ने १ हेक्टर ६२ आर जमीन योगेश पाटील व पंकज पाटील यांना प्रत्येकी ८१ आर हस्तांतरित केली आहे. सर्व प्रतिवादी हे उपरोक्त जमीन एकत्रीतरित्या कसतात. दिवसेंदिवस वादींनी प्रतिवादींच्या ४० आर मिळकतीत अतिक्रमण केले आहे. सबब, प्रतिवादींनी वादींविरुद्ध नि.दि.दावा क्र. १००/२०२३ दाखल केला असून तो आज रोजी प्रलंबीत आहे. तो दावा मागे घेण्यासाठी प्रतिवादींवर दबाव यावा याकरीता प्रस्तुतचा अर्ज दाखल केला आहे. उपरोक्त कारणांवरून अर्ज फेटाळण्याची विनंती प्रतिवादींनी केली.

०७. खालील मुद्दे निर्णयासाठी उपस्थित होतात, त्यांचे निष्कर्ष कारणमिमांसेसह मी खालीलप्रमाणे नोंदवित आहे -

अ.क्र.	मुद्दे	निष्कर्ष
०१.	वादीच्या बाजुने प्रथमदर्शनी केस आहे असे वादीने दाखविले आहे का?	... <u>नकारार्थी</u> ..
०२.	वादीच्या बाजुने सोयीचा तोल आहे असे वादीने दाखविले आहे का?	... <u>नकारार्थी</u> ..

०३.	वादीच्या बाजूने मनाई हुकुम न दिल्यास त्याचे कधीही न भरुन निघणारे नुकसान होईल असे वादीने दाखविले आहे का?	... <u>नकारार्थी</u> .
०४.	काय आदेश?	... <u>अर्ज नामंजूर</u> .

कारणेमिमांसा

०८. वादीतर्फे सन्माननीय विधीज्ञ श्री.आर.एस.महाजन यांचा युक्तीवाद ऐकला. प्रतिवादीतर्फे सन्माननीय विधीज्ञ श्री.आर.ए.गिरी यांचा युक्तीवाद ऐकला. पटलावरील कागदपत्रांचे अवलोकन केले.

मुद्दे क्र.- १ ते ३ करीता:-

०९. उपरोक्त मुद्द्यांचे निष्कर्ष एकमेकांशी निगडीत असल्याने त्यांची कारणमिमांसा एकत्रीत नोंदवली आहे. प्रस्तुत अर्जाद्वारे वादी हे वादमिळकत अ मध्ये प्रतिवादींनी अडथळ करु नये अशी विनंती केली आहे. तर वादमिळकत ब त्रयस्थ इसमास हस्तांतरीत करु नये अशी विनंती केली आहे. वादींच्या कथनाप्रमाणे वादी हे वादमिळकत अ च्या कब्जात असुन त्याच्या दक्षिणेला पुर्व-पश्चिम बैलगाडी रस्ता आहे व त्यास प्रतिवादी अडथळा करतात. वादमिळकत ब बाबत वादींचे असे कथन आहे की, केवळ सावकारी व्यवसायाला धर म्हणुन सदर खरेदीखत नाममात्र करुन देण्यात आलेले आहे. तर याउलट प्रतिवादींच्या कथनाप्रमाणे वादमिळकत प्रतिवादींनी वादींकडुन नोंदणीकृत खरेदीखतान्वये खरेदी केली आहे. त्याप्रमाणे त्यांच्या नोंदी महसुल अभिलेखाला नोंदवण्यात आल्या आहेत. सदर नोंदींना आजपर्यंत आव्हानित केलेले नाही. थोडक्यात वादींचे असे कथन आहे की, वादमिळकत अ त्यांच्या कब्जात तर वादमिळकत ब चे नाममात्र खरेदीखत प्रतिवादींनी बेकायदेशीर सावकारी व्यवहारास धर म्हणुन केलेले आहे.

१०. उपरोक्त परस्पर विरोधी कथनांच्या अनुषंगाने पटलावर असलेल्या कागदपत्रांचे अवलोकन करणे आवश्यक होईल. पटलावर दाखल असलेल्या ७/१२ उता-याचे अवलोकन केले असता असे निदर्शनास येते की, वादी कथन करतात त्याप्रमाणे वादमिळकत अ त्यांच्या ताब्यात असल्याचे दिसून येते. मात्र, वादींच्या कथनाप्रमाणे त्याच्या वादमिळकत अ च्या दक्षिणेला पुर्व-पश्चिम बैलगाडी रस्ता आहे हे दाखवण्यासाठी कोणताही कच्चा नकाशा व इतर कागदपत्र पटलावर दाखल केलेले नाही. वास्तविकरित्या, सदर बैलगाडी रस्ता आहे हे दाखवण्यासाठी त्याप्रमाणेचा कच्चा नकाशा व इतर कागदपत्र दाखल करणे आवश्यक होते. तसेच, सदर रस्त्याव्यतिरिक्त त्यांना इतर रस्ता आहे किंवा नाही याविषयीचे देखील विस्तृतपणे वर्णन करणे आवश्यक होते. मात्र, असे कोणतेही वर्णन पटलावर नाही. त्याचप्रमाणे, सदर बैलगाडी रस्त्यास प्रतिवादींनी केव्हा अडथळा निर्माण केला याची दिनांक, वार याबाबत काहीही कथन केलेले नाही. मुळात, सदर बैलगाडी रस्ता अस्तीत्वात आहे असे प्रथमदर्शनी वादीने सिध्द करणे आवश्यक होते. मात्र, असा कोणताही प्रथमदर्शनी पुरावा नसल्याने वादमिळकत अ च्या दक्षिणेस पुर्व-पश्चिम बैलगाडी रस्ता आहे हे सिध्द होत नाही.

११. प्रतिवादींनी त्यांच्या कथनांच्या अनुषंगाने दि. २५.०६.१९८२ रोजीच्या दोन खरेदीखताच्या छायांकीत प्रती, तसेच दि. १०.०६.१९९२ रोजीच्या खरेदीखताच्या छायांकीत प्रती दाखल केल्या आहेत. या छायांकीत प्रतींचे अवलोकन केले असता असे निदर्शनास येते की, प्रतिवादी कथन करतात त्याप्रमाणे त्यांनी गट नं. १२१ मधील एकूण ४ हेक्टर ४ आर जमीन खरेदी केलेली आहे. या खरेदीखताचे अवलोकन केले असता अजुन एक बाब निदर्शनास येते ती अशी की, त्यात कुठेही वादी कथन करतात त्याप्रमाणे प्रतिवादींनी सावकारी व्यवहारास धर म्हणुन नाममात्र खरेदीखते करण्यात आली होती असा उल्लेख नाही. अर्थातच, कागदोपत्री पुरावा हा तोंडी पुराव्यापेक्षा सरस आहे. प्रथमदर्शनी तरी कागदोपत्री पुरावा प्रतिवादी कथन करतात त्याप्रमाणे खरोखर खरेदीखते करण्यात आली होती असे दाखवतात. सबब, सदर खरेदीखते नाममात्र होती हे वादींचे कथन फोल ठरते. सदर खरेदीखत हे नाममात्र होते ही वादीची बाजू फोल ठरल्याने प्रतिवादी हे वादमिळकत ब चे पुर्ण मालक आहेत हे दिसून येते. अशा

परिस्थितीत प्रतिवादींना मालक या नात्याने सदर मिळकत हस्तांतरीत करण्यास कोणताही अवरोध कायदयान्वये लादता येत नाही. उपरोक्त कारणमिमांसेवरून वादी प्रथमदर्शनी केस व न्यायाचा समतोल त्याच्या बाजूने आहे हे सिध्द करण्यास फोल ठरला आहे. अशा परिस्थितीत अंतरिम मनाई हुकुम मंजुर केल्यास प्रतिवादीचेच नुकसान होणार आहे. उपरोक्त कारणेमिमांसेवरून मी मुद्दे क्र. १ ते ३ चा निष्कर्ष मी नकारार्थी नोंदवितो.

मुद्दा क्र.- ४ करीता:-

१२. वरील दिलेल्या कारणमिमांसेवरून वादी हा तात्पुरता मनाई हुकुम मिळण्यास पात्र नाही. त्यामुळे मी खालील आदेश पारीत करीत आहे -

आदेश

०१. वादीचा अर्ज निशाणी क्र. ५ हा नामंजुर करण्यात येतो.

दिनांक : १६.०३.२०२४.

[आर.एन.पाठक]
दिवाणी न्यायाधीश, क.स्तर,
सोयगांव.

CERTIFICATE

“I affirm that the contents of this [P.D.F.](#) file Order are same word to word, as per original Order”.

Name of Stenographer	:-	K. P. Dusane.
Court	:-	C.J.J.D. & J.M.F.C., Soygaon.
Date	:-	16.03.2024.
Order signed by presiding Officer on	:-	19.03.2024.
Order uploaded on	:-	19.03.2024.